

זמן סידור הקערה והבאתה

משנה קיד, א

מזגו לו כוס ראשון ... הביאו לפניו (הירקות, רשב"ם), מטבל ... הביאו לפניו (אחר אותו טיבול, רשב"ם) מצה וחזרת וחרוסת ושני תבשילין.

תוס' שם

ד"ה הביאו (הא'): ואין נראה, מדלא קתני בהדיא הביאו לפניו חזרת, כדקתני בסמוך הביאו לפניו מצה. ונראה כפירוש ר"ח הביאו לפניו שלחן, שהרי אין מביאין השלחן עד אחר קידוש, ועל השלחן מונח החזרת. ד"ה הביאו (הב'): לפי שעקרו השלחן לפני מי שאומר הגדה ועושה הסדר, קתני הביאו לפניו מצה.

שוע"ר סי' רסב

א צריך אדם לסדר שלחנו בערב שבת לילי שבת.

שוע"ר סי' רעא

יז אין מביאים אותו [את השלחן] למקום הסעודה עד אחר הקידוש, כדי שיהא ניכר שבא לכבוד שבת ... במה דברים אמורים בימיהם שהיו להם שלחנות קטנים כל אחד שלחנו לפניו ... אבל עכשיו ששלחנות שלנו גדולים ... נוהגין להביאו לכתחלה קודם קידוש, ולפרוס מפה לכסות הפת.

שוער סי' תנח

יב שלכתחלה הידור מצוה הוא שכל הג' מצות יהיו שלימות בשעה שמביאין אותן על השולחן.

שוע"ר סי' תעב

א יהיה שולחנו ערוך מבעוד יום.

שוע"ר סי' תעג

כ אחר שאכל הירקות יביאו לפני מי שאומר ההגדה ג' מצות של מצוה, כדי לומר עליהם ההגדה, שנאמר לחם עוני ודרשו חכמים לחם שעונין עליו דברים הרבה דהיינו אמירת ההגדה. ועוד נאמר והגדת לבנך ביום ההוא לאמר בעבור זה וגוי בעבור זה לא אמרתי אלא בשעה שיש מצה ומרור מונחים לפניך, לפיכך צריך שיהא גם המרור לפניו בשעת אמירת ההגדה.

כה ונהגו להביא כל דברים אלו לפני בעל הבית מיד אחר קידוש, קודם אכילת הירקות.

לה אחר שאכלו מהירקות בטיבול, צריך ליקח מצה האמצעית ... ולבצוע מקצתה ... לאפיקומן.

לו ומקצתה השני צריך להחזירו לקערה, וליתן אותו בתוך שתי מצות השלמות, כדי לומר עליו ההגדה. לפי שצריך לומר ההגדה על מצה הראוי לצאת בה ידי חובתו, שנאמר תאכל עליו מצות לחם עוני, ודרשו חכמים שעונין עליו דברים הרבה. ומתוך שנאמר לחם עני חסר וא"ו, דרשו חכמים לחם עני, מה דרכו של עני בפרוסה אף כאן בפרוסה, שהמצה שיוצא בה ידי חובתו לא תהיה שלימה אלא פרוסה, ועליה יאמר ההגדה.

לח בימי חכמי הגמרא שהיו להם שולחנות קטנים לפני כל אחד ואחד מהמסובין, הצריכו חכמים לעקור מלפני מי שאומר ההגדה את השולחן הקטן שלפניו עם המצות המונחות עליו ולהניחם בזוית אחרת ... ובדורות האחרונים שכל המסובין אוכלין על שולחן אחד גדול, ויש טורח גדול בעקירתו, נהגו לעקור הקערה שבה המצות מלפני בעה"ב האומר ההגדה ולהניחו בסוף השלחן, כאלו כבר אכלו כדי שישאלו התינוקות.

לקוטי טעמים ומנהגים

יסדר על שולחנו קערה. בטור ושו"ע (סי' תע"ג ס"ד) מבואר שגם עתה מביאין הקערה רק אחר שתית כוס ראשון, ורק שולחנו יהי ערוך מבעוד יום (רס"י תע"ב).

בסידור קול יעקב משמע דהקערה יסדר על השולחן קודם הליכתו לבית הכנסת וקודם אמירת סדר קרבן פסח. וכן משמע קצת בשל"ה ריש מס' פסחים.

אבל בסידור ה"ר שבת ירשקובר כתב: "כשיבוא לביתו (אחר תפלת ערבית) ישמח ויאמר כו' ותכין הקערה עם המצות כנ"ל סידורו". וכן אנו נוהגין לסדר הקערה בלילה וקודם קידוש, וכדמוכח גם מסידור רבינו שכתב על דבר הקערה בין סדר קרבן פסח לקידוש. וכ"כ גם בפרי מגדים מש"ז סי' תפ"ו. ומ"ש במשנה (פסחים קיד, א) מזגו לו כוס אחד כו' הביאו לפניו מטבל כו', יש לומר כפירוש ר"ח (הובא שם בתוס') דהיינו הביאו את השלחן, וזהו דוקא בימי חכמי הש"ס שהיו להם שלחנות קטנים לפני כל אחד ואחד ולא היו מביאין השלחן עד אחר קדוש משא"כ בדורות האחרונים. ועיין תוד"ה שאין (פסחים ק, ב).